

Original Article

The Role of Locus Control and Teacher's Emotional Support in Students' Sports Participation Motivation

Sara Bagheri¹, Sheyda Ranjbari^{1*} , Sedigheh Khajeh Afalton Mofrad³, Sholeh Khodadad Kashi⁴

1. Assistant Professor, Department of Physical Education, Farhangian University, P.O.Box 14665-889, Tehran, Iran
2. Assistant Professor, Department of Physical Education, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran.
3. Ph.D, Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic zad University, Gorgan, Iran.
4. Assistant Professor of Physical Education Department, Khajeh Nasiruddin Tusi University of Technology, Tehran, Iran.

Received: 12/05/2023, Revised: 15/11/2023, Accepted: 27/02/2024

Abstract

Purpose: The purpose of this research was to investigate the role of locus control and emotional support in students' sports participation motivation.

Methods: To achieve this, 100 boys, with an average age of 13.2 ± 1.2 years, voluntarily participated in this research with parental consent. Using G-power software, a statistical power of 0.80, an alpha level of 0.05, and an effect size of 0.15, two predictor variables were considered. The students completed Gill et al.'s (1983) sports participation motivation questionnaire, teacher affective support Questionnaire (Sakiz, 2007), and Rutter's locus of control questionnaire. Data were analyzed with Pearson correlation coefficient and regression tests.

Results: The results of multivariate regression analysis showed that locus control and teacher emotional support play a significant role in motivating students' sports participation ($P < 0.001$). Locus control and emotional support together explain 49% of the variance in students' sports participation motivation. Increasing external locus control decreases students' motivation for sports participation, while increasing emotional support enhances it.

Conclusion: Teachers and administrators can boost emotional support for students' sports participation and should consider personality differences related to internal and external locus of control.

Keywords: Students, Locus of Control, Emotional Support, Sports Participation Motivation.

*Corresponding Author: Sheyda Ranjbari, Tel: +98-9120700107, E-mail: ranjbarisheida@yahoo.com

How to Cite: Bagheri, S., Ranjbari, S., Khajefalton Mofrad, S., Khodadad Kashi, S. The Role of Locus Control and Teacher's Emotional Support in Students' Sports Participation Motivation. *Sports Psychology*, 2024; 16(1): 275-287. In Persian

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Extended Abstract

Background and Purpose

Motivation is particularly important in psychology as it helps us understand the motives behind behavior, allowing us to comprehend psychological phenomena. Achievement motivation involves an interaction between situational variables and individual motivation to achieve success, both of which play a direct role in predicting behavior and encompass implicit and explicit motivation types.

Numerous studies have explored participation motivation, drawing from socio-cognitive research on sports engagement. The theories of self-efficacy, perceived competence, and goal-oriented progress have emerged from social-cognitive perspectives. A crucial factor related to self-efficacy and motivation is the locus of control, a personality trait initially proposed by Rutter in line with social learning theory. It refers to an individual's overall expectation of event outcomes, whether within or beyond personal control, and understanding and analyzing it is vital in describing how individuals perform. Recognize its correlates, such as motivation, can help in understanding and influencing factors that affect students. Another significant factor influencing students' perception of the educational environment is the teacher. Recent studies have highlighted the teacher's actions, attitudes, and support in relation to students' academic, behavioral, and psychological performance. A review of past research indicates a lack of focus on students' sports participation motivation and

the impact of locus of control and perceived teacher support on enhancing motivation in this context. Addressing this gap is crucial to gaining a clearer understanding of factors influencing students' sports participation motivation, leading to potential adjustments in strategies to enhance student motivation in physical activities.

Materials and Methods

This research utilizes a correlational design with practical goals. The statistical population includes all male students at the first secondary level in Tehran schools. One hundred boys, aged 13.2 ± 1.2 years, participated voluntarily. Data was gathered using Gill et al.'s sports participation motivation questionnaire, teacher affective support Questionnaire (Sakiz, 2007), and Rutter's locus of control questionnaire. Descriptive analysis included calculating means and standard deviations. Data were analyzed with Pearson correlation coefficient and regression tests with using SPSS software version 26.

Results

The results of the Pearson correlation coefficient indicated a significant relationship between perceived teacher control ($r=0.49$, $P<0.001$) and perceived emotional support ($r=0.62$, $P<0.001$) with student sports participation motivation. This suggests a linear relationship between the predictor variables. Therefore, the inclusion of teacher control and emotional support in the regression analysis is justified.

The multiple regression analysis presented in Table 2 further supported the importance of teacher control and emotional support in influencing student sports participation motivation ($F=97.2$, $P<0.001$, $R_2=0.49$). Together, these variables explain 49% of the variance in student sports participation motivation.

Conclusion

The research findings demonstrate a positive relationship between teacher emotional support and students' sports motivation. Changing the locus of control from internal to external decreases students' sports participation motivation, highlighting the importance of internal control in boosting motivation.

Overall, the locus of control and teacher emotional support are crucial factors in students' sports participation motivation. Locus of control, as a personality variable, impacts motivation by enhancing self-efficacy and perceived competence. Teacher emotional support fosters a sense of importance and commitment, elevating students' sports participation motivation. Teachers and administrators can enhance emotional support to boost student participation in sports and consider personality differences, such as internal and external locus of control.

Funding

This study received no funding from public, commercial, or nonprofit organizations.

Authors' Contributions

All authors participated in designing, implementing, and writing all parts of the present study.

Conflicts of Interest

The authors declared no conflict of interest.

نوع مقاله: پژوهشی

نقش منبع کنترل و حمایت عاطفی معلم در انگیزش مشارکت ورزشی دانش آموزان

سارا باقری^۱، شیدای رنجبری^{۱*} , صدیقه خواجه افلاطون مفرد^۲، شعله خداداد کاشی^۴

۱. استادیار، گروه آموزش تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۱۴۶۶۵-۸۸۹ تهران، ایران.

۲. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

۳. دکتری تربیت بدنی، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

۴. استادیار گروه تربیت بدنی، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۲۲، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۸/۲۴، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸

چکیده

هدف: تحقیق حاضر با هدف مطالعه نقش منبع کنترل و حمایت عاطفی معلم در انگیزش مشارکت ورزشی دانش آموزان انجام شد.

روش‌ها: بدین منظور بر اساس توان آماری ۰/۸۰؛ سطح آلفا ۰/۰۵، اندازه اثر ۰/۱۵ و داشتن دو متغیر پیش بین در نرم افزار جی-پاور تعداد ۱۰۰ دانش آموز پسر یا میانگین سنی ۱۳/۲±۱/۲ سال به صورت داوطلبانه با رضایت والدین در تحقیق حاضر شرکت کردند و پرسشنامه های انگیزه مشارکت ورزشی گیل و همکاران، پرسشنامه حمایت عاطفی معلم ساکیز و پرسشنامه منبع کنترل راتر را تکمیل کردند.

یافته ها: نتایج رگرسیون نشان داد منبع کنترل و حمایت عاطفی معلم در انگیزش مشارکت ورزشی دانش آموزان نقش معناداری دارند ($P < 0/001$). در واقع، منبع کنترل و حمایت اجتماعی معلم در مجموع ۴۹ درصد واریانس انگیزه مشارکت ورزشی در دانش آموزان را توضیح می دهند. بعلاوه، با افزایش میزان منبع کنترل از درونی به بیرونی، انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان کاهش می یابد. افزایش در حمایت عاطفی، انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان افزایش می دهد. **نتیجه گیری:** معلمان و مدیران می توانند با افزایش حمایت عاطفی زمینه میزان مشارکت ورزشی دانش آموزان را فراهم کنند و در این زمینه به تفاوت های شخصیتی مانند منبع کنترل درونی و بیرونی توجه خاص داشته باشند. **واژه های کلیدی:** دانش آموزان، منبع کنترل، حمایت عاطفی، انگیزه مشارکت ورزشی.

*Corresponding Author: Sheyda Ranjbari, Tel: +98-9120700107, E-mail: ranjbarisheida@yahoo.com

How to Cite: Bagheri, S., Ranjbari, S., Khajeaflatoon Mofrad, S., Khodadad Kashi, S. The Role of Locus Control and Teacher's Emotional Support in Students' Sports Participation Motivation. *Sports Psychology*, 2024; 16(1): 275-287. In Persian

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقدمه

انگیزش در روان‌شناسی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ بدون شناخت انگیزه‌های رفتار، درک پدیده‌های روان‌شناختی امکان ندارد؛ انگیزه پیشرفت، یک تعامل بین متغیرهای موقعیتی و انگیزه مربوط به فرد برای رسیدن به موفقیت است؛ این دو به طور مستقیم در پیش‌بینی رفتار، درگیر دو نوع انگیزه ضمنی و صریح هستند (۱). همچنین، تعامل بین متغیرهای محیطی و انگیزه فرد برای رسیدن به موفقیت مهم است (۲). انگیزش یکی از مهمترین مباحث روان‌شناسی ورزش است که بر میزان مشارکت ورزشی افراد تاثیر می‌گذارد و روان‌شناسان ورزشی از آن به عنوان انگیزش مشارکت ورزشی نام می‌برد و ایجاد انگیزه برای فعالیت‌های ورزشی از حوزه‌های پرطرفدار در عرصه ورزش بوده است؛ هرچند، بسیاری از محققان به این حوزه پرداخته‌اند، اما هنوز عوامل تعیین‌کننده انگیزه مشارکت ورزشی به طور دقیق شناسایی نشده‌اند؛ زیرا انگیزه یک سازه گسترده است که پدیده بسیار پیچیده‌ای می‌باشد که با متغیرهای مختلفی ارتباط دارد (۳). بسیاری از تحقیقات عوامل موثر بر انگیزه مشارکت را مطالعه کرده‌اند؛ بر اساس رویکرد‌های شناختی اجتماعی که به بررسی انگیزش ورزشی پرداخته‌اند، سه تئوری خودکارآمدی، شایستگی ادراک شده و پیشرفت هدف محوری از رویکردهای شناختی-اجتماعی نشأت گرفته‌اند (۳،۴). خودکارآمدی یک مکانیزم شناختی رایج برای میانجیگری انگیزش ورزشکاران بواسطه الگوها و رفتار ورزشکاران است. خودکارآمدی درک شده، نقش تعیین‌کننده‌ای بر خودانگیزشی افراد دارد، زیرا باور خودکارآمدی بر گزینش اهداف چالشی، میزان استقامت

و پشتکاری در رویارویی با مشکلات و میزان تحمل فشارها اثر می‌گذارد. یکی از عوامل مرتبط با خودکارآمدی و انگیزش، منبع کنترل است؛ منبع کنترل ویژگی شخصیتی است که نخستین بار توسط راتر در راستای نظریه یادگیری اجتماعی مطرح شد و انتظار کلی فرد از نتایج یک رویداد می‌باشد که یا در درون یا در بیرون کنترل و فهم شخصی فرد وجود دارد (۵). منبع کنترل توانایی شناختی است که بر پایه آن فرد با انجام رفتار مشخص در موقعیتی معین پاداش‌های را به دست می‌آورد یا ممکن است به دلیل نقص شناختی قادر به اعمال چنین کنترلی بر رویدادها را نداشته باشد؛ در واقع در نظریه یادگیری اجتماعی راتر، منظور از منبع کنترل؛ منبع کنترل درونی و بیرونی است؛ افراد با منبع کنترل بیرونی معتقدند که موفقیت و شکست توسط عوامل بیرونی مانند سرنوشت، شانس، نیروهای محیطی غیرقابل پیش‌بینی اداره می‌شوند؛ اما افراد با منبع کنترل درونی معتقدند که اعمال و توانایی‌های آنها تعیین‌کننده موفقیت‌ها و شکست‌های آنها است؛ افرادی دارای جهت‌گیری درونی محبوب‌ترند، عزت‌نفس بالاتری دارند؛ از لحاظ اجتماعی توانمندترند، احتمال کمتری دارد که دچار هیجان و بزهکاری شوند و با استرس بهتر مقابله می‌کنند. در واقع کنترل بر زندگی خود آثار سودمندی دارد و سبب سازگاری روان‌شناختی بیشتر و کاهش مشکلات جسمی، روانی و رفتاری می‌شود (۶)، لذا شناسایی و بررسی منبع کنترل در توصیف چگونگی عملکرد افراد اهمیت بسزایی دارد، خصوصاً شناخت همبسته‌های آن مانند انگیزه پیشرفت می‌تواند در شکل‌گیری و عوامل موثر بر آن در دانش‌آموزان کمک کند (۷).

دانش آموزان اشاره دارد که معلم به او توجه می کند و او را دوست دارد. در واقع، حمایت عاطفی معلم به رفتارها، نگرش ها و اعمال معلم شامل اهمیت دادن، احترام و نگرانی و علاقه به دانش آموزان، قدردانی، رفتار عادلانه، تشویق اشاره دارد. حمایت عاطفی معلم منجر به رضایت از مدرسه، افزایش انگیزه و عملکرد تحصیلی، تمایل به تسلط در یادگیری و سازگاری روانی می شود (۱۲، ۱۵). حمایت عاطفی معلم، احتمال دارد به رواج احساسات مثبت و انگیزه در بین دانش آموزان در کلاس های درس کمک کند (۱۲). سیباس و همکاران (۱۶) نشان دادند که انگیزه پیشرفت دانش آموزان با ادراک حمایت عاطفی معلم ارتباط دارد و توما و همکاران (۱۷) نیز نشان دادند که بین ارتباط مثبت معلم و دانش آموزان و انگیزه تحصیلی رابطه معنی داری وجود دارد. بنابراین، با توجه به رویکردهای شناختی اجتماعی این سوال برای محقق پیش آمد که متغیر شخصیتی منبع کنترل و موقعیتی حمایت عاطفی معلم چه نقشی در انگیزش مشارکت دانش آموزان دارند؛ در همین راستا، نادمی و همکاران (۱۸) نشان دادند که حمایت اجتماعی معلم بر انگیزش دانش آموزان تاثیر مستقیم دارد. همچنین، اکبری موید (۷) نشان دادند که منبع کنترل با انگیزش پیشرفت رابطه مثبت و معنی داری دارد. بعلاوه، کدر و همکاران (۱۹) به مطالعه منبع کنترل و انگیزه دانش آموزان و پیشرفت در اصول اقتصاد خرد پرداختند؛ اندرسون و همکاران (۲۰) به مطالعه منبع کنترل، خودکارآمدی و انگیزش در مدارس متفاوت پرداختند، شپرد و همکاران (۲۱) در مطالعه نشان دادند که دانش آموزان با منبع کنترل داخلی پیشرفت های تحصیلی بیشتری تجربه کردند؛ روزک و همکاران (۲۲) نشان دادند که حمایت

بر اساس پیش بینی مدل هارتر (۸)، کودکانی که خودشان را در ورزش شایسته درک می کنند، به احتمال زیاد بیشتر به شرکت در فعالیت های ورزشی ترغیب می شوند (۹) و به نظر می رسد دلایل زیادی برای مشارکت در ورزش کودکان مطرح است. رویکرد انگیزه مشارکت روی دلایلی مانند چرا افراد درگیر ورزش می شوند و به مشارکت در ورزش ادامه می دهند. محققین پنج تا هشت هدف اولیه شامل انگیزه های سلامتی، پیشرفت، تیم، دوستی، آمادگی بدنی، تخلیه انرژی، رشد مهارت و سرگرمی برای شرکت در ورزش پیدا کرده اند (۱۰). هرچند، دو تئوری پیشرفت هدف محور و خودتعیین کننده چند دهه پیش منتشر شد؛ اما هنوز تئوریهای غالب در زمینه توضیح علمی انگیزه ورزش است (۹). یک مطالعه فراتحلیل روی ۶۳ مطالعه درباره انگیزه ورزش بین ۱۹۹۵ و ۲۰۱۶ کشف کرد که تئوری خود-تعیین کننده و تئوری هدف محور یا تعامل این دو اساس سایر زمینه های تئوریک مطالعات می باشد (۱۱).

یکی از عوامل مهم تاثیرگذار بر ادراک دانش آموزان از محیط تحصیلی، معلم است و در مطالعات اخیر، پژوهشگران تاکید زیادی روی اعمال، نگرش ها و حمایت معلم از عملکرد تحصیلی، رفتاری و روانی دانش آموزان داشته اند (۱۲). معلمان افراد کلیدی و تاثیرگذاری در زندگی نوجوانان هستند و نقش مهمی در جنبه های تحصیلی و اجتماعی و عاطفی دانش آموزان ایفا می کنند؛ آنها می توانند تجربیات استرس زا را برای دانش آموزان کاهش داده و باعث ایجاد نگرش های مثبت و سازش یافتگی در آنان شوند. نتایج نشان داده است که مهم ترین جنبه در حمایت معلم، ادراک حمایت عاطفی معلم است (۱۳، ۱۴) حمایت عاطفی معلم به این باور

در این مدارس از میان دانش آموزان داوطلب تعداد ۱۰۰ نفر با رضایت والدین انتخاب شدند.

ابزار گردآوری داده‌ها

پرسشنامه انگیزه مشارکت ورزشی گیل و همکاران (۱۹۸۳): این پرسشنامه دارای ۳۰ سوال با طیف لیکرت ۵-ارزشی و ۸ خرده مقیاس موفقیت، جمع گرایی، آمادگی، تخلیه انرژی، عوامل موقعیتی، ارتقای مهارت، دوست، تفریح و سرگرمی بود که پایایی آن بر اساس ضریب آلفا کرونباخ برابر با ۰/۸۲ بود.

پرسشنامه حمایت عاطفی معلم ساکیز (۲۰۰۷): این مقیاس از ۹ آیتم تشکیل می شود که در یک طیف اندازه گیری لیکرتی ۵ درجه ای (۱ برای کاملاً مخالفم تا ۵ برای کاملاً مخالفم) مورد سنجش قرار می دهد. حداقل نمره اکتسابی در این مقیاس ۹ و حداکثر نمره ۴۵ است. نمرات بالاتر نشان دهنده حمایت عاطفی ادراک شده بالای معلم و نمره پایین تر نشان دهنده حمایت عاطفی ادراک شده پایین است. ساکیز (۱۲) پایایی این مقیاس را به روش آلفای کرونباخ محاسبه کردند و مقدار آن را ۸۷/۰ گزارش کردند. سادات حسینی و خیر به منظور بررسی پایایی از روش همسانی درونی استفاده کردند و میزان آلفای کرونباخ این پرسشنامه را ۷۹/۰ گزارش کردند که بیانگر پایایی مطلوب این مقیاس است.

پرسشنامه منبع کنترل راتر: راتر در سال ۱۹۹۶ یک مقیاس خودسنجی برای ارزیابی منبع کنترل تهیه نمود که حاوی ۲۹ ماده می باشد. ۲۳ ماده آن منبع کنترل را می سنجد و ۶ مورد دیگر برای استحکام مقیاس انتخاب

عاطفی معلم بر انگیزش دانش آموزان اثر مثبتی دارد و فدریچی و همکاران (۲۳) نشان دادند که ادراک دانش آموز از حمایت ابزاری و عاطفی معلم با پاسخ های انگیزشی آنها ارتباط مثبتی دارد؛ شن و همکاران (۲۴) نیز به مطالعه حمایت عاطفی ادراک شده در پیش بینی بهزیستی یادگیرنده ها با میانجیگری نقش انگیزش پرداختند. بنابراین، مرور تحقیقات گذشته نشان داد که انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان کمتر مورد توجه قرار گرفته است و به نقش منبع کنترل و حمایت عاطفی ادراک شده معلم در بهبود انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموز پرداخته نشده است و یک شکاف علمی در تحقیقات گذشته وجود دارد و ضرورت تحقیق حاضر پر کردن شکاف موجود است تا تصویر روشن تری از عوامل موثر بر انگیزش مشارکت ورزشی دانش آموزان بدست بیاد و در نتیجه بتوان راهکارها و تعدیل های در روش های افزایش انگیزه دانش آموزان جهت شرکت در فعالیت بدنی به معلمان ارائه داد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر بر اساس محتوا از نوع همبستگی و بر اساس هدف کاربردی می باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این تحقیق کلیه دانش آموزان پسر مقطع متوسطه اول بودند که در حال تحصیلی در مدارس شهر تهران بودند. حجم نمونه بر اساس توان آماری ۰/۸۰، سطح آلفا ۰/۰۵، اندازه اثر ۰/۱۵ و داشتن دو متغیر پیش بین در نرم افزار جی-پاور برابر با ۸۴ نفر گزارش شد که در تحقیق حاضر برای اطمینان از کفایت نمونه ۱۰۰ نفر در نظر گرفته شد که مدارس متوسطه دوم در شهر تهران به صورت نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند و

ملاحظات اخلاقی

پژوهش حاضر، فاقد هر گونه تعارض منافع می‌باشد. همچنین شرکت‌کنندگان در پژوهش، با رضایت آگاهانه و بدون هیچ اجبار، در پژوهش حاضر شرکت نمودند.

یافته‌ها

میانگین سنی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در تحقیق برابر با $13/2 \pm 1/2$ سال بود. جدول شماره ۱ متغیرهای حمایت ادراک شده معلم، منبع کنترل و انگیزه مشارکت ورزشی با استفاده از شاخص‌های مانند میانگین و انحراف استاندارد توصیف می‌کند. با توجه به اینکه مقادیر کجی و کشیدگی بین $+2$ تا -2 است. بنابراین، توزیع داده‌های متغیرهای تحقیق نرمال می‌باشد.

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین منبع کنترل ($r_{(100)} = -0/49$, $P < 0/001$) و حمایت عاطفی ادراک شده معلم ($r_{(100)} = 0/62$, $P < 0/001$) با انگیزش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان ارتباط معنی‌داری وجود دارد. بنابراین، رابطه خطی بین متغیرهای پیش‌بین برقرار است و شرایط ورود دو متغیر منبع کنترل و حمایت عاطفی به رگرسیون وجود دارد.

نتایج رگرسیون چند متغیره در جدول شماره ۲ نشان داد که منبع کنترل و حمایت عاطفی معلم در انگیزش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نقش معنی‌داری دارند ($R = 0/70$, $R^2 = 0/49$, $F_{(2, 97)} = 47/7$, $P < 0/001$). در واقع، منبع کنترل و حمایت عاطفی معلم در مجموع ۴۹ درصد واریانس انگیزه مشارکت ورزشی در دانش‌آموزان را توضیح می‌دهند.

شده تا هدف مقیاس را پوشیده نگه دارد. هر ماده از ۲۹ ماده این مقیاس دارای دو جمله به صورت «الف» و «ب» می‌باشد. ماده‌های ۱، ۸، ۱۴، ۱۹، ۲۴، و ۲۷ خنثی می‌باشند. اگر شرکت‌کننده قسمت «ب» ماده‌های ۳، ۴، ۵، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۲۲، ۲۶، ۲۸ را پاسخ دهد، و قسمت «الف» ماده‌های ۲، ۶، ۷، ۹، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۳، ۲۵، ۲۹ را مشخص کند، برای هر مورد یک نمره تعلق می‌گیرد. مجموع نمرات نشان‌دهنده منبع کنترل وی است. در این مقیاس، نمره بالاتر حاکی از منبع کنترل بیرونی و نمره کمتر حاکی از منبع کنترل درونی است. این مقیاس دارای ثبات درونی و پایایی بازآزمایی مناسبی است؛ پایایی کودریچاردسون و دو نیمه کردن کل خوشه نمره‌ها در حدود $0/70$ است. آلفای کرونباخ نیز برای این مقیاس $0/78$ و $0/77$ گزارش شده است.

روش اجرا

در ابتدا با هماهنگی با اداره آموزش و پرورش به مدارس منتخب مراجعه و بعد از توضیح اهداف و نتایج کاربردی تحقیق برای دانش‌آموزان و تکمیل رضایت‌نامه شرکت در مطالعه توسط والدین، پرسشنامه‌های منبع کنترل، حمایت عاطفی ادراک شده و مشارکت ورزشی بین دانش‌آموزان توزیع و بعد از تکمیل جمع‌آوری گردید.

تحلیل آماری

در بخش تحلیل توصیفی از میانگین و انحراف استاندارد استفاده شد؛ سپس برای بررسی مفروضه‌ها از مقادیر کجی و کشیدگی برای بررسی نرمالیت، از ضریب همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه خطی و در نهایت از رگرسیون چندمتغیره برای تحلیل نهایی داده‌ها در سطح $0/05$ در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده شد.

جدول ۱. توصیف متغیرهای تحقیق

متغیرها	کشیدگی	کجی	انحراف استاندارد	میانگین	بیشترین	کمترین	تعداد
انگیزش مشارکت ورزشی	-۰/۲۶۵	۰/۰۶۱	۲۲/۸	۷۹/۶	۱۳۵	۳۶	۱۰۰
منبع کنترل	-۰/۰۳۲	۰/۴۷۵	۳/۳۶	۱۱/۰۴	۲۱	۴	۱۰۰
حمایت عاطفی معلم	۰/۹۷۵	-۰/۳۲۴	۹/۰۳	۲۸/۹۹	۴۵	۱۱	۱۰۰

جدول ۲. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه

منبع	SS	درجه آزادی	MS	F	معناداری
رگرسیون	۲۵۴۵۱/۳	۲	۱۲۷۲۵/۶	۴۷/۳۵	<۰/۰۰۱
باقیمانده	۲۶۰۶۴/۶	۹۷	۲۶۸/۷		
کل	۵۱۵۱۶	۹۹			

$$R=۰/۷۰, R^2=۰/۴۹$$

جدول ۳. ضرایب

	B	SE	Beta	t	معناداری	Tolerance	VIF
مقدار ثابت	۶۵/۴	۹/۱	-	۷/۱۲	<۰/۰۰۱	-	-
منبع کنترل	-۲/۲۳	۰/۵۱۴	-۰/۳۲۹	-۴/۳۴	<۰/۰۰۱	۰/۹۰۹	۱/۱
حمایت عاطفی معلم	۱/۳۳	۰/۱۹۱	۰/۵۳۰	۶/۹۹	<۰/۰۰۱	۰/۹۰۹	۱/۱

ساکیز و همکاران (۲۵، ۱۸، ۱۵، ۱۲) همخوان است. برای مثال، نامی و همکاران نشان دادند که بین حمایت عاطفی معلم با انگیزش برای دانستن رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد. نظریه خود تعیین کنندگی دسی و رایان (۱۵) بیان کردن یکی از پیامدهای انگیزش خودفرمان، علاقه مندی به مدرسه است و آنها نشان دادند که جو مطلوب مدرسه و چگونگی ارتباط با معلمان و برآورده کردن نیازهای اساسی آنها در محیط مدرسه می تواند سبب شود تا دانش آموزان از مدرسه و بودن در آن خشنود باشند و به موقع در مدرسه حاضر و در یادگیری فعال و با انگیزه باشند. بر اساس مدل استودن و همکاران (۲۶) کودکانی که شایستگی ادراک شده بالاتری دارند، گرایش بیشتری به فعالیت بدنی دارند و از فعالیت، بازی و ورزش لذت بیشتری می برند و کودکان با شایستگی ادراک شده پایین، گرایش کمتری به فعالیت بدنی دارند و از بازی و ورزش لذت کمتری می برند و در نهایت از فعالیت بدنی دوری می کنند (۲۲). به عبارت دیگر، هر قدر کودکان شایستگی ادراک شده بیشتری داشته باشند، فرصت

نتایج بررسی نقش یگانه هر یک از متغیرهای پیش بین در مجموعه متغیرهای پیش بین در جدول ۳ نشان داد که منبع کنترل (از درونی به بیرونی) نقش یگانه و معنی داری در پیش بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان دارد ($p < ۰/۰۰۱$ ، $t = -۴/۳۴$ ، $b = -۰/۳۲$). یعنی، با افزایش یک واحد در میزان منبع کنترل از درونی به بیرونی، انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان ۲/۲۳ انحراف استاندارد کاهش می یابد؛ همچنین، حمایت عاطفی معلم نقش یگانه و معنی داری در پیش بینی انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان دارد ($p < ۰/۰۰۱$ ، $t = ۶/۹۹$ ، $b = ۰/۵۳$). یعنی، با افزایش یک واحد در حمایت عاطفی، انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان ۱/۳۳ انحراف استاندارد افزایش می یابد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که بین حمایت عاطفی معلم با انگیزش پیشرفت ورزشی دانش آموزان ارتباط مثبت و معنی داری وجود دارد. این نتایج با نتایج تحقیق لگولت و همکاران؛ سادات نادمی و همکاران، کریمی و همکاران،

دیگر، یا شانس و سرنوشت است. دانش آموزان با منبع درونی نسبت به همتایان با منبع خارجی کنترل بیشتری بر تجربیات خود دارند؛ بنابراین، تمایل دارند تا از راهبردهای متفاوتی برای کسب یادگیری پیروی کنند (۲۱). به نظر می‌رسد افراد با منبع کنترل درونی وقتی رخدادهای زندگی را به تلاش و اعمال خودش نسبت می‌دهند؛ انگیزه بیشتری برای پیشرفت و مشارکت ورزشی پیدا می‌کنند نسبت به افرادی که هرآنچه بدست می‌آورند حاصل شانس می‌دانند؛ وقتی موفقیت را حاصل شانس یا سرنوشت می‌داند، انگیزه مشارکت در آنها نیز ممکن است کاهش یابد. بعلاوه، دانش آموزانی که موفقیت و پیشرفت را حاصل تلاش خود می‌دانند، درک بهتری از شایستگی ادراک شده خودشان دارند؛ بنابراین، هرچقدر کودکان شایستگی ادراک شده بیشتری داشته باشند، فرصت بیشتری برای مشارکت در فعالیت بدنی خواهند داشت و این امر باعث افزایش انگیزش مشارکت ورزشی آنها شد (۳۰)؛ افراد با منبع درونی نسبت به بیرونی خودکارآمدی بالاتری باشد و احساس خودکارآمدی افراد را قادر می‌سازد تا با استفاده از مهارت‌ها در برخورد با موانع، کارهای فوق العاده‌ای انجام دهند. بنابراین، خودکارآمدی درک شده عامل مهم برای انجام موفقیت آمیز عملکرد و افزایش انگیزه است. خودکارآمدی بر انگیزش مشارکت ورزشی اثر مثبت و معنی داری دارد (۳۱). بنابراین، به نظر می‌رسد منبع کنترل درونی از طریق خودکارآمدی انگیزش مشارکت ورزشی در دانش آموزان افزایش می‌دهد.

به طور کلی، منبع کنترل و حمایت عاطفی معلم نقش مهمی در انگیزش مشارکت ورزشی دانش آموزان دارد و به نظر می‌رسد که منبع کنترل به عنوان یک متغیر شخصیتی از طریق بهبود خودکارآمدی و افزایش شایستگی ادراک شده بر انگیزش مشارکت ورزشی دانش آموزان تاثیر دارد و از سوی دیگر حمایت عاطفی معلم از طریق بهبود احساس مهم بودن و اهمیت داشتن، سطح تعهد ممکن است منجر به افزایش انگیزش مشارکت

بیشتری برای مشارکت در فعالیت بدنی خواهند داشت و این امر باعث می‌شود که کودکان در مسیر مشارکت افتاده و انگیزه بیشتری برای فعالیت بدنی داشته باشد. بنابراین، از دیدگاه نظریه شایستگی هارتر مبنی بر این که بازخورد، تقویت، شایستگی ادراک شده بر انگیزش مشارکت ورزشی تاثیر دارند، می‌توان انتظار داشت که حمایت عاطفی معلم از دانش آموزان منجر به افزایش حس شایستگی در دانش آموزان شده باشد و این امر انگیزش مشارکت ورزشی آنها را افزایش داده باشد؛ حمایت عاطفی به دانش آموزان احساس مهم بودن می‌دهد و آنها احساس می‌کنند که معلم به آنها اهمیت می‌دهد و نگران آن‌ها است؛ بنابراین، این دانش آموزان به معلم احترام می‌گذارند، سطح تعهد بالاتری از خود (۲۷) نشان می‌دهند و مشارکت در امور کلاس (۲۸) افزایش می‌یابد. از سوی دیگر حمایت ادراک شده معلم می‌تواند انگیزش درونی دانش آموزان را افزایش دهد (۲۹). بر طبق نظریه ارزش اکلز، متناسب با میزان اهمیت ادراک شده، انگیزه درونی افراد افزایش می‌یابد و از سوی دیگر، بر اساس نظریه خود تعیینی، حمایت عاطفی معلم می‌تواند احساس تعلق دانش آموزان را ارضا و این موجب افزایش انگیزه دانش آموزان شود (۳۰).

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که تغییر از منبع کنترل از درونی به بیرونی، انگیزه مشارکت ورزشی دانش آموزان را کاهش می‌یابد یا به عبارت دیگر، منبع کنترل درونی منجر به افزایش انگیزه مشارکت می‌شود. در تبیین آن می‌توان گفت که انگیزه پیشرفت تحت تاثیر میزانی است که افراد موفقیت یا شکست خود را در آن نسبت می‌دهند، پاسخ به رویدادهایی که تحت کنترل یا خارج از کنترل آنها هستند. این به عنوان منبع کنترل شناخته می‌شود؛ این نظریه اساساً یک نظریه یادگیری اجتماعی است که با نظریه شخصیت ادغام شده است. افرادی دارای منبع کنترل درونی بر این باورند که زندگی آنها عمدتاً ناشی از اعمال خود آنهاست در حالی که افراد دارای منبع بیرونی معتقد هستند که وقایع زندگی آنها نتیجه عمل شخص

بود؛ بنابراین، به محققین آینده پیشنهاد می شود که تحقیقی مشابه بر دانش آموزان دختر انجام دهند و نقش سایر متغیرهای شخصیتی مانند عزت نفس و موقعیتی مانند حمایت اجتماعی روی انگیزش مشارکت ورزشی مورد مطالعه قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران از کلیه دانش آموزان و والدین ها که در انجام پژوهش مشارکت نمودند، تشکر و قدردانی می نمایند.

References

- Lieberman DA, Remedios R. Do undergraduates' motives for studying change as they progress through their degrees?. *British Journal of Educational Psychology*, 2007;77(2), 379-395.
<https://doi.org/10.1348/000709906x157772>
- Brunstein JC, Maier GW. Implicit and self-attributed motives to achieve: two separate but interacting needs. *Journal of personality and social psychology*, 2005;89(2), 205.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.2.205>
- Tušak M, Corrado DD, Coco M, Tušak M, Žilavec I, Masten R. Dynamic interactive model of sport motivation. *International journal of environmental research and public health*, 2022;19(7), 4202.
<https://doi.org/10.3390/ijerph19074202>
- Bandura A. Social cognitive theory: An agentic perspective. *Asian journal of social psychology*, 1999;2(1), 21-41.
<https://doi.org/10.1146/annurev.psych.52.1.1>
- Allen D, Heninger WG, Summers SL, Wood DA. The Effects of Different Types of Internal Controls on Employee Self-Control. Available at SSRN 2795815. 2016.
<https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2795815>
- Kaynak H, Turan A, Demir Y. Locus of control as a mediator of the relationships between motivational systems and trait anxiety. *Psychological Reports*, 2024;127(4),

ورزشی دانش آموزان شده باشد. بنابراین، معلمین و مدیران می توانند با افزایش حمایت عاطفی زمینه میزان مشارکت ورزشی دانش آموزان را فراهم کنند و در این زمینه به تفاوت های شخصیتی مانند منبع کنترل درونی و بیرونی توجه خاص داشته باشند. از محدودیت های تحقیق حاضر ابزار اندازه گیری از نوع پرسشنامه ای است که کنترل دقیقی بر میزان تلاش ذهنی دانش آموزان برای تکمیل آنها وجود نداشت؛ بعلاوه، تحقیق حاضر به دلیل عدم دسترسی به دانش آموزان دختر محدود به پسران

1533-1560.

- <https://doi.org/10.1177/00332941221139707>
- Akbari Moayed S. Investigate the role of locus of control and social problem-solving competence in predicting students' achievement motivation. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 2019;8(3), 73-80. In Persian
- Harter S. The relationship between perceived competence, affect, and motivational orientation within the classroom: Processes and patterns of change. Cambridge University Press. 1992.
- Roberts GC, Treasure D. Advances in motivation in sport and exercise. *Human Kinetics*. 2012.
- Nicholls JG. Achievement motivation: conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychological review*, 1984;91(3), 328.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-295X.91.3.328>
- Clancy RB, Herring MP, MacIntyre TE, Campbell MJ. A review of competitive sport motivation research. *Psychol. Sport Exerc.* 2016, 27, 232-242.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.psychsport.2016.09.003>
- Sakiz G. Perceived teacher affective support in relation to emotional and motivational variables in elementary school science classrooms in Turkey. *Research in Science & Technological Education*, 2017;35(1), 108-129.
<http://dx.doi.org/10.1080/02635143.2017.1278683>

13. Trigueros R, Padilla A, Aguilar-Parra JM, Lirola MJ, García-Luengo AV, Rocamora-Pérez P, López-Liria R. The influence of teachers on motivation and academic stress and their effect on the learning strategies of university students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 2020;17(23), 9089. <https://doi.org/10.3390/ijerph17239089>
14. Tvedt MS, Bru E, Idsoe T. Perceived teacher support and intentions to quit upper secondary school: Direct, and indirect associations via emotional engagement and boredom. *Scandinavian journal of educational research*, 2021;65(1), 101-122. <http://dx.doi.org/10.1080/00313831.2019.1659401>
15. Karimi MN, Fallah N. Academic burnout, shame, intrinsic motivation and teacher affective support among Iranian EFL learners: A structural equation modeling approach. *Current Psychology*, 2021;40(4), 2026-2037. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-0138-2>
16. Çaybaş İÜ. Academic Motivation of Middle School Students: Perceived Teacher Affective Support, Number of Interaction Partners, Prior Achievement and Homophily (Master's thesis, Middle East Technical University). 2021.
17. Toma R. The academic climate and student-teacher relationship as determinants of academic motivation. *Studia Doctoralia*, 2020;11(1), 34-46. <http://dx.doi.org/10.47040/sd0000081>
18. Sadat Nademi M, Arya AM, Khoeini F. Assessing the Relationships of Teacher Affective Support and Student Emotional Support with Intrinsic Motivation and Extrinsic and Academic Amotivation with Mediation of Academic Emotions. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing (IJPN) Original Article*, 2022;9(6).
19. Kader A. Locus of control, student motivation, and achievement in principles of microeconomics. *American International Journal of Contemporary Research*, 2014;4(9). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2404768>
20. Anderson A, Hattie J, Hamilton RJ. Locus of Control, Self-Efficacy, and Motivation in Different Schools: Is moderation the key to success?. *Educational psychology*, 2005;25(5), 517-535. <http://dx.doi.org/10.1080/01443410500046754>
21. Shepherd S, Owen D, Fitch TJ, Marshall, JL. Locus of control and academic achievement in high school students. *Psychological reports*, 2006;98(2), 318-322. <https://doi.org/10.2466/pr0.98.2.318-322>
22. Ruzek EA, Hafen CA, Allen JP, Gregory A, Mikami AY, Pianta RC. How teacher emotional support motivates students: The mediating roles of perceived peer relatedness, autonomy support, and competence. *Learning and instruction*, 2016;42, 95-103. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2016.01.004>
23. Federici RA, Skaalvik EM. Students' Perceptions of Emotional and Instrumental Teacher Support: Relations with Motivational and Emotional Responses. *International education studies*, 2014;7(1), 21-36. <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v7n1p21>
24. Shen H, Ye X, Zhang J, Huang D. Investigating the role of perceived emotional support in predicting learners' well-being and engagement mediated by motivation from a self-determination theory framework. *Learning and motivation*, 2024;86, 101968. <http://dx.doi.org/10.1016/j.lmot.2024.101968>
25. Legault L, Green-Demers I, Pelletier L. Why do high school students lack motivation in the classroom? Toward an understanding of academic amotivation and the role of social support. *Journal of educational psychology*, 2006;98(3), 567. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-0663.98.3.567>
26. Stodden DF, Goodway JD, Langendorfer SJ, Roberton MA, Rudisill ME, Garcia C, Garcia LE. A developmental perspective on the role of motor skill competence in physical activity: An emergent relationship. *Quest*, 2008;60(2), 290-306. <http://dx.doi.org/10.1080/00336297.2008.10483582>

27. Skinner E, Furrer C, Marchand G, Kindermann T. Engagement and disaffection in the classroom: Part of a larger motivational dynamic?. *Journal of educational psychology*, 2008;100(4), 765. <http://dx.doi.org/10.1037/a0012840>
28. Patrick H, Kaplan A, Ryan AM. Positive classroom motivational environments: Convergence between mastery goal structure and classroom social climate. *Journal of educational psychology*, 2011;103(2), 367. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0023311>
29. Wong TKY, Tao X, Konishi C. Teacher support in learning: Instrumental and appraisal support in relation to math achievement. *Issues in Educational Research*, 2018;28 (1), 202-219
30. Skaalvik EM, Skaalvik S. School goal structure: Associations with students' perceptions of their teachers as emotionally supportive, academic self-concept, intrinsic motivation, effort, and help seeking behavior. *International journal of educational research*, 2013;61, 5-14. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijer.2013.03.007>
31. Annisa NN, Ginarti S. Employee performance: Self-efficacy and locus of control. *International Journal on Social Science, Economics and Art*, 2023;12(4), 200-206. <http://dx.doi.org/10.35335/ijosea.v12i4.181>
32. Melguizo-Ibáñez E, Zurita-Ortega F, Ubago-Jiménez JL, López-Gutiérrez CJ, González-Valero G. An explanatory model of the relationships between sport motivation, anxiety and physical and social self-concept in educational sciences students. *Current Psychology*, 2023;42(18),15237-15247. <https://doi.org/10.3390%2Fijerph192013547>